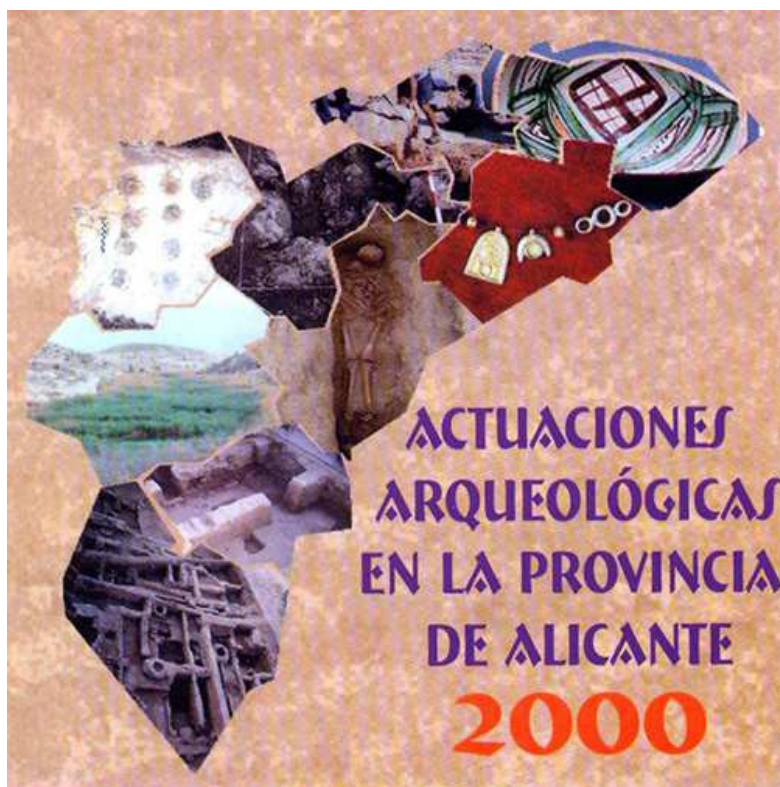

Carrer Góngora i Pintor Cabrera (Alcoi)

Sara Moltó Gisbert

Publicación digital

Actuaciones arqueológicas en la provincia de Alicante. 2000

Editores

Fernando E. Tendaro Fernández y M.ª José Rodríguez Manzanque y Escribano
Sección de Arqueología del Ilustre Colegio Oficial de Doctores y Licenciados
en Filosofía y Letras y en Ciencias de Alicante

Año de la edición: 2001

Depósito legal: A-772-2001

Nom de la intervenció:	Carrer Góngora i Pintor Cabrera
Municipi:	Alcoi / Alcoy
Comarca:	L'Alcoià
Directora:	Sara Moltó Gisbert
Data de l'actuació:	26/06/2000 – 30/06/2000
Coordenades localització:	821193870
Períodes culturals:	Ibèric recent, romà altimperial i contemporani
Material dipositat:	Museu Arqueològic Municipal Camil Visedo Moltó
Tipus d'intervenció:	Seguiment d'obra

DESENVOLUPAMENT DE LA INTERVENCIÓ

El solar al qual es va fer la intervenció de seguiment d'obres està ubicat en la confluència dels carrers Góngora i Pintor Cabrera, i segons consta en la documentació del Pla General d'Ordenació Urbana d'Alcoi pertany a la zona retolada com a àrea de protecció arqueològica núm. 5 del catàleg de jaciments arqueològics (necròpolis ibero-romana de l'Horta Major).

Les restes arqueològiques recuperades en la necròpolis de l'Horta Major van ser troballes casuals recuperades entre els anys 1928 i 1929, per motiu de les obres realitzades en la zona de l'eixample per la construcció de les cases conegudes com del Retiro Obrero, ubicades entre els carrers Perú, Pintor Cabrera, Góngora i Anselm Aracil. Les restes arqueològiques pertanyien a una necròpolis ibero-romana.

Camil Visedo (1947, 1959) notifica l'aparició en 1928 de varis enterraments en els desmunts duts a terme en la zona de l'eixample, coneguda com l'Horta Major. L'estratigrafia presentava dos nivells: el superior amb enterraments en lloses sense aixovar funerari i alguns fragments de ceràmica morisca i actual, amb una potència aproximada de 2 m; l'altre nivell, sota l'anterior, corresponia a època romana, amb tombes de tègules, rajoles rodones, dolia, fragments de *sigillata*, vidres, pedres llaurades, grans de collaret de vidre, arracades de plata, etc. En l'any 1929 es va trobar en la mateixa zona el conegut com monument de l'Horta Major. Dues peces de pedra calcària que pertanyerien a un monument funerari: un carreu de cantonada amb decoració de relleu alt amb

dues representacions femenines; l'altre carreu, decorat a la seua cara principal, amb representació de part de dues figures inscrites en quadres delimitats per bandes ressaltades (Aura i Segura, 2000: 207).

D'aquest monument s'ha interpretat la seua adscripció a època ibero-romana (Almagro, 1982a, 1982b; Abad, 1984), i s'ha fixat la cronologia de la necròpolis entre final del segle I - segles III-IV d. C. (Llobregat, 1984; Abad, 1984).

L'edifici en projecte de construcció, situat entre els carrers Góngora i Pintor Cabrera, està inclòs en la zona retolada com àrea de protecció arqueològica, de molt possible aparició de restes, degut a la proximitat del jaciment arqueològic núm. 5, limita pel nord-est amb els edificis del Retiro Obrero, inserits a l'illa continua. La parcel·la estava ocupada anteriorment per un altre edifici que acusava un desnivell provocat pel mateix desnivell del carrer Góngora, al qual s'adaptava. Es desconeix l'impacte que van rebre les possibles restes arqueològiques al construir-se aquest.

El solar, amb una superfície de uns 312,80 m², va rebre treballs de moviments de terres, tant per a la fonamentació (instal·lació de la grua i excavació de les sabates) com per a l'adequació de l'ascensor i de les rases per a les instal·lacions de xarxa sanitària. Els moviments de terres es van dur a terme mitjançant procediments mecànics. El seguiment es va dur a terme durant tots els treballs que podien afectar al subsòl i les possibles restes arqueològiques.

El punt zero de l'excavació es trobava a nivell de carrer amb una cota de 550 m s. n. m. La sabata per a la instal·lació de la grua, amb unes mides de 1,60 x 2,25 m, va arribar a una cota de -1,05 m, i la resta de les sabates, amb mides variables entre 2,30 x 2,30 m i 2,70 x 2,70 m, van arribar a cotes entre els -0,65 m i -0,80 m. Les corretges entre sabates, amb una mida de 40 cm, van arribar a cotes entre -0,50 m i 1 m. L'adequació de l'ascensor amb una mida de 1,45 x 1,40 m, va arribar a una cota de -1,35 m.

Durant aquests moviments de terres per l'excavació de les sabates es va comprovar que les terres que apareixien eren argiles naturals del terreny i sense cap tipus de material. Només apareixien terres blanquinoses de reblit de rases de fonamentació dels pilars, la base dels mateixos pilars i la base de les tanques de l'antic edifici que s'ubicava al solar, tot açò barrejat amb restes de material d'obra i fragments de rajoles que van quedar després de la demolició de l'edifici anterior.

Aquest seguiment de moviment de terres ens va permetre documentar que en aquest solar no existia cap tipus de registre arqueològic actualment, encara que no podem determinar, com hem dit abans, fins a quin punt va actuar la fonamentació de l'edifici anterior sobre les possibles restes arqueològiques.

BIBLIOGRAFIA

ABAD CASAL, L. (1984): "La romanización", *Alcoy. Prehistoria y arqueología. Cien años de investigación*, Ayuntamiento de Alcoy – Instituto de Estudios Juan Gil-Albert, Alcoy, pp. 256-276.

ALMAGRO GORBEA, M. (1982a): "El monumento de Alcoy. Aportación preliminar a la arquitectura funeraria ibérica", *Trabajos de Prehistoria*, 39, pp. 161-210.

ALMAGRO GORBEA, M. (1982b): "Plañideras en la iconografía ibérica", *Homenaje a Sáenz de Buruaga*, Diputación Provincial de Badajoz, Badajoz, pp. 265-286.

AURA TORTOSA, J. E. i SEGURA MARTÍ, J. M. (coords.) (2000): *Catálogo. Museu Arqueològic Municipal Camil Visedo Moltó*, Ajuntament d'Alcoi – Caja de Ahorros del Mediterráneo, Alcoi.

LLOBREGAT CONESA, E. A. (1984): "Iberización", *Alcoy. Prehistoria y arqueología. Cien años de investigación*, Ayuntamiento de Alcoy – Instituto de Estudios Juan Gil-Albert, Alcoy, pp. 231-258.

VISEDO MOLTÓ, C. (1947): "Restos de una necrópolis romana en Alcoy", *Crónica del II Congreso Arqueológico del Sudeste Español (Albacete, 1946)*, Boletín Arqueológico, 4-7, Imprenta Provincial, Albacete, pp. 325-328.

VISEDO MOLTÓ, C. (1959): *Alcoy. Geología. Prehistoria*, Instituto Alcoyano de Cultura Andreu Sempere, Ajuntament d'Alcoi, Alcoy.

Vista general del solar abans de l'inici dels moviments de terra

Detall de la zona excavada corresponent a la sabata de l'adequació de la grua